

Streszczenie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 lutego 2009 r. w sprawie *Plechanow przeciwko Polsce*

Sprawa wywodzi się ze skargi nr 22279/04 wniesionej do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka („Trybunał”) w dniu 3 czerwca 2004 r. przez Ariadnę Plechanow, Jerzego Plechanow i Andrzeja Plechanow („Skarżący”) na podstawie Artykułu 34 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności („Konwencja”).

Skarżący w szczególności zarzucali pozbawienie ich prawa do uczciwego procesu (art. 6 Konwencji) wobec odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia do rozpoznania kasacji oraz naruszenie prawa własności (art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji).

FAKTY

Okoliczności sprawy

Skarżący są spadkobiercami byłego właściciela nieruchomości położonej w Warszawie (na terenie Saskiej Kępy) zabudowanej budynkiem wielomieszkańciowym wzniesionym w latach 30-tych ubiegłego wieku.

Na mocy dekretu z dnia 26 października 1945r. *o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy* (Dz. U Nr 50 poz. 279) własność wszystkich gruntów przeszła na własność Gminy m. st. Warszawa.

Poprzednik prawny skarżących (F.P) złożył w dniu 31 marca 1949 r. (w terminie) wniosek o przyznanie mu prawa własności czasowej w trybie art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 r. *o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy* (Dz. U. Nr 50 poz. 279). Pismem z dnia 23 grudnia 1963 r. spadkobiercy F.P. zwrócili się o przejęcie nieruchomości przez Prezydium Rady Narodowej.

Orzeczeniem administracyjnym z dnia 6 stycznia 1964 r. Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawa odmówiło spadkobiercom dawnego właściciela przyznania prawa wieczystego użytkowania gruntu i jednocześnie stwierdziło, że wszystkie budynki znajdujące się na gruncie przeszły na własność Skarbu Państwa.

W latach 1972-1992 r. Skarb Państwa sprzedał osobom trzecim kilkanaście lokali mieszkalnych wraz z udziałami w częściach wspólnych budynku i w prawie wieczystego użytkowania gruntu.

Decyzjami komunalizacyjnymi z 1991, 1994 i 1995 r. Wojewoda Warszawski stwierdził nabycie z mocy prawa przez Gminę Warszawa-Centrum prawa własności gruntu i znajdujących się na niej budynków, z wyłączeniem uprzednio sprzedanych lokali

W dniu 12 marca 1997 r. Zarząd Dzielnicy Warszawa - Południe Gminy Warszawa - Centrum podjął uchwałę, na podstawie której, opublikowano listę lokali przeznaczonych do sprzedaży ich dotychczasowym najemcom. We wrześniu i listopadzie 1997 r. sprzedano 2 lokale w przedmiotowym budynku.

W dniu 5 marca 1998 r. Urząd Dzielnicy Praga-Południe poinformował skarżących o powyższej uchwale oraz o możliwości skorzystania przez nich z prawa pierwokupu w stosunku do pozostałych lokali. Prawo pierwokupu zostało wprowadzone z dniem 1 stycznia 1998 r. na podstawie art. 34 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce gruntami*.

W dniu 18 marca 1998 r. skarżący poinformowali gminę, że jeden ze skarżących zamierza nabyć zajmowany przez niego lokal oraz wystąpili o wstrzymanie dalszej sprzedaży lokali. Dołączyli do wniosku postanowienie Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 5 marca 1991 r. stwierdzające nabycie przez skarżących spadku po F.P. i P.P. W dniu 17 czerwca 1998 r. gmina uwzględniła wniosek skarżących.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE I SĄDOWE

Decyzją z dnia 31 listopada 1999 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie stwierdziło na podstawie art. 156 §1 pkt 2 k.p.a w zw. z art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. *o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy* (Dz. U. Nr 50 poz. 279) nieważność orzeczenia Prezydium Rady Narodowej z dnia 6 stycznia 1964 r. z zastrzeżeniem, że w odniesieniu do 19 sprzedanych lokali mieszkalnych doszło do nieodwracalnych skutków prawnych i w tym zakresie na podstawie art. 158 § 2 k.p.a stwierdziło, że wydanie tego orzeczenia nastąpiło naruszeniem prawa.

W dniu 3 marca 2000 r. skarżący zwrócili się do Prezydenta m.st. Warszawy - w oparciu o decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 30 listopada 1999 r.- o oddanie w wieczyste użytkowanie części gruntu w udziale pozostałym po ustanowieniu odrębnej własności sprzedanych lokali. W dacie orzekania przez Trybunał, postępowanie w tej sprawie nie zostało jeszcze zakończone.

W marcu 2000 r. skarżący wystąpili do Starosty Powiatu Warszawskiego o przyznanie odszkodowania za sprzedane lokale.

W dniu 9 czerwca 2000 r. Starosta Powiatu Warszawskiego przekazał sprawę według właściwości do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W listopadzie i grudniu 2000 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze wydało kilkanaście decyzji odmawiających przyznania odszkodowania za sprzedane lokale.

W dniu 21 grudnia 2000 r. skarżący wniesli, na podstawie art. 160 k.p.a, powództwo do Sądu Okręgowego w Warszawie przeciwko gminie Warszawa-Centrum o odszkodowanie za sprzedane lokale.

W dniu 21 marca 2001 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem w sprawie I C 3740/00 oddalił powództwo skarżących przeciwko Gminie Warszawa- Centrum o zapłatę. Przyznał, że skarżący ponieśli szkodę na skutek decyzji administracyjnej z 1964 r. (sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, w tym, dowód z opinii biegłego, który oszacował szkodę na kwotę 1.025.970 zł). Sąd jednocześnie stwierdził, że roszczenie zostało skierowane przeciwko niewłaściwemu pozwanemu jako, że legitymowanym biernie powinien być Skarb Państwa, reprezentowany przez Wojewodę Mazowieckiego. Sąd Okręgowy zauważył, iż zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1998 r., powództwo o odszkodowanie z tytułu decyzji administracyjnej wydanej przed dniem 27 maja 1990 r. powinno zostać skierowane przeciwko właściwej gminie. Jednakże zdaniem Sądu Okręgowego, ta wykładnia straciła aktualność w świetle interpretacji art. 36 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. *przepisy*

wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych.

W dniu 19 czerwca 2002 r. skarżący wnieśli apelację od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 marca 2002 r. Powołali się m. in. na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1996 r. (OPK9/96), która - według skarżących - uzasadniała odpowiedzialność terenowej administracji państwowej w przedmiotowej sprawie. W tym kontekście skarżący powołali się również na art. 36 § 2 ustawy z 1990 r. i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1998 r. oraz twierdzili, iż sąd I instancji błędnie uznał to orzeczenie za nieaktualne.

Apelacja skarżących została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. (I A Ca 1020/02). Sąd Apelacyjny podtrzymał argumenty sądu I instancji uznając, iż to Skarb Państwa powinien zostać pozwany o odszkodowanie, gdyż Wojewoda (organ administracji państwowej) jest następcą prawnym Prezydium Rady Narodowej.

Skarżący wnieśli kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 11 kwietnia 2003 r. Zarzucili, między innymi, że naruszenie prawa materialnego oraz błędną wykładnię przepisów o samorządzie terytorialnym.

W dniu 10 grudnia 2003 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia kasacji do rozpoznania. Orzeczenie zostało wydane na posiedzeniu niejawnym, w składzie jednoosobowym. W pisemnym uzasadnieniu Sąd Najwyższy stwierdził co następuje:

„Zgodnie z art. 393 k.p.c. jeśli zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty nie narusza prawa ani nie zachodzi nieważność postępowania (§2), Sąd Najwyższy może odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania gdy w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a ponadto gdy kasacja jest oczywiście bezzasadna (§1). W sprawie zachodzą okoliczności wymienione w art. 393 § 2 k.p.c w związku z czym Sąd Najwyższy po rozważeniu przesłanek określonych w §1, uznał odmowę przyjęcia kasacji do rozpoznania za uzasadnioną.”

W dniu 8 marca 2004 r. skarżący wnieśli skargę konstytucyjną do Trybunału Konstytucyjnego, zarzucając naruszenie prawa do sądu i do sprawiedliwego procesu, z powodu wadliwego zastosowania art. 393 k.p.c.

W dniu 19 lipca 2005 r. Trybunał Konstytucyjny umorzył postępowanie, uzasadniając, „że wyrokiem z dnia 31 marca 2005 r. (SK 26/02) zbadał już podobne zagadnienie prawne”.

WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE I PRAKTYKA

Przepisy dotyczące skargi kasacyjnej

Trybunał przywołał regulacje art. 393 (i następnych) Kodeksu postępowania cywilnego, w brzmieniu przepisów jakie miały zastosowanie w niniejszej sprawie. Podkreślił, że co do zasady kasację Sąd Najwyższy rozpoznaje na rozprawie w składzie 3 sędziów, jednakże może ona zostać z przyczyn formalnych odrzucona na posiedzeniu.

Trybunał odnotował że w dniu 24 maja 2000 r. uchwalono zmiany w kodeksie postępowania cywilnego, które weszły w życie w dniu 1 lipca 2000 r. Wprowadzono tzw. „przesąd”, a także zasadę, że postanowienie o odmowie przyjęcia kasacji do rozpoznania, bądź o jej odrzuceniu z przyczyn formalnych, może być wydane na posiedzeniu niejawnym (art. 393 k.p.c) Trybunał zauważył również, że chociaż przepisy prawne nie przewidywały wprost takiej możliwości, to z reguły pisemne uzasadnienie odmowy było ograniczone do uproszczonego, schematycznego sformułowania, które nie zawierało żadnej analizy prawnej, nie wskazywało dokładnych podstaw decyzji, ani też nie odnosiło się od żadnych faktów ani okoliczności, które mogłyby zidentyfikować daną sprawę.

Trybunał odnotował również, że w dniu 6 lutego 2005 r. wprowadzono nowe przepisy „o skardze kasacyjnej” zastępujące przepisy regulujące „kasację”.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego

W wyroku z dnia 31 marca 2005 r. (sygn. akt. SK 26/02) Trybunał Konstytucyjny zbadał szereg skarg konstytucyjnych kwestionujących postanowienia art. 393 k.p.c.

Trybunał Konstytucyjny zauważył między innymi, że pewne sformułowania opisujące warunki, które powinna spełnić kasacja na podstawie art. 393 i następnych k.p.c („istotne zagadnienia prawne, przepisy budzące wątpliwości lub wywołujące rozbieżności w orzecznictwie sądów, okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji”) były sformułowane w sposób bardzo ogólny. Zauważył, iż praktyka sądowa dotycząca stosowania tych przepisów spowodowała poważne trudności interpretacyjne i rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Skrytykował również praktykę „uproszczonych uzasadnień”. W opinii Trybunału, łączny efekt praktyki (postanowienia wydawane na posiedzeniu niejawnym przez jednego sędziego, schematyzacja uzasadnień) stanowiło naruszenie zasady rzetelnego procesu.

Dekret z dnia 26 października 1945 r. o własności gruntów na obszarze m. st. Warszawy oraz o terenowych organach jednolitej władzy państwowej

Dekretem z dnia 26 października 1945 r. o własności gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. Nr 50 poz. 279), wszystkie grunty na terenie Warszawy zostały wywłaszczone, a prawo ich własności przeszło na rzecz Gminy m.st. Warszawa.

Na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U Nr 14 poz. 130) „majątek dotychczasowych związków samorządu terytorialnego stał się majątkiem (Skarbu) Państwa”.

Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych

Ustawa z dnia 10 maja 1990 r. - *Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych* (Dz. U Nr 32 poz. 191), która weszła w życie w dniu 27 maja 1990 r. oraz inne związane z nią ustawy uchwalone w tym czasie, na nowo wprowadziły samorząd terytorialny oraz gminy, a także przeniosła na nie władzę, która uprzednio była sprawowana wyłącznie przez organy administracji państwowej. Stosownie do art. 51 ust. 1 grunty, które wcześniej należały do Skarbu Państwa i które w tym czasie znajdowały się w granicach administracyjnych właściwych gmin, stały się ich własnością.

Odszkodowanie za szkodę wywołaną decyzją administracyjną

Art. 155 kodeksu postępowania administracyjnego zezwala na zmianę lub uchylenie każdej decyzji administracyjnej w każdym czasie, jeśli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się. W szczególności, art. 156 k.p.a. przewiduje, że organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa.

Art. 160. § 1 k.p.a w brzmieniu, które miało zastosowanie przy rozpoznaniu sprawy stanowił, iż stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służył roszczenie o odszkodowanie za poniesioną *rzeczywistą* szkodę, chyba że ponosiła ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie. Decyzja administracyjna dotycząca odszkodowania podlegała zaskarżeniu do sądu cywilnego.

Przykłady wyroków i uchwał Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Najwyższego) dotyczących legitymacji biernej.

Trybunał powołał przykłady wyroków i uchwał wydanych przez Naczelny Sąd Administracyjny i Sąd Najwyższy dotyczących ustalenia legitymacji po stronie pozwanej : uchwałę NSA z dnia 11 grudnia 1995 r. (VI SA 9/95), wyrok SN z dnia 7 stycznia 1998 r. (CKN 550/97), uchwałę SN z dnia 16 listopada 2004 r. (II CZP 64/04), uchwałę SN z dnia 7 grudnia 2006 r. (III CZP 99/06).

Dalsze przykłady orzecznictwa sądów krajowych

Trybunał powołał wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2007 r. (V CSK 425/06) i z dnia 14 marca 2007 r. (I CSK 247/06.).

Przykłady orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczące charakteru roszczenia kompensacyjnego

Trybunał powołał orzeczenie sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2002 r. (I CKN 1215/00) oraz uchwałę z dnia 21 marca 2003 r. (III CZP 6/03).

MERIUTM SPRAWY

Art. 1 Protokołu nr 1 stanowi:

„Każda osoba fizyczna i prawna ma prawo do poszanowania swego mienia. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności chyba że w interesie publicznym i na warunkach przewidzianych przez prawo oraz zgodnie z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego. Powyższe postanowienia nie będą jednak w żaden sposób naruszać prawa Państwa do stosowania takiego prawa, jakie uzna za konieczne do regulowania korzystania z własności zgodnie z interesem powszechnym lub w celu zabezpieczenia uiszczania podatków bądź innych należności kar pieniężnych.”

Stanowiska stron

Skarżący zarzucali, że na skutek wadliwych decyzji sądów krajowych oraz z uwagi na brak pewności prawa, zostali pozbawieni odszkodowania do którego byli uprawnieni na podstawie przepisów prawa krajowego.

Zarzucali również, że sądy krajowe niesłusznie oddaliły ich powództwo na tej podstawie, iż skarżący wskazali niewłaściwego pozwanego oraz, że nie uwzględniły orzecznictwa powołanego przez skarżących. Dalej skarżyli się, iż Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia kasacji do rozpoznania mimo, że skarżący wykazali, iż spełnione zostały wszystkie ustawowe wymogi uzasadniające jej merytoryczne rozpoznanie, a w szczególności to, że zachodziła potrzeba dokonania wykładni poważnego zagadnienia prawnego powodującego rozbieżność w orzecznictwie sądów.

Rząd kwestionował powyższe argumenty skarżących. Powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. i dalsze orzecznictwo oraz twierdził, że decyzja Sądu Najwyższego nie miała żadnych negatywnych konsekwencji dla skarżących Sąd Najwyższy jako, że zgodnie z dalszym orzecznictwem, ich powództwo skierowane przeciwko gminie i tak musiało zostać oddalone. Argumentował również, iż skarżący nie wykazali domniemanej rozbieżności w orzecznictwie krajowych sądów.

Rząd podnosił także, iż ani Konwencja ani Konstytucja nie gwarantują prawa do rozpoznania sprawy cywilnej przez trzy instancje sądowe oraz, że do Rządu i do Trybunału nie należy ocena czy kasacja była merytorycznie uzasadniona oraz czy orzeczenie Sądu Najwyższego w tym przedmiocie było zasadne.

Ocena Trybunału

Istnienie „mienia „ w rozumieniu Artykułu 1 Protokołu nr 1 do Konwencji

Trybunał uznał, że w skarga tworzy „roszczenie majątkowe”, co jest równoznaczne z „mieniem” w rozumieniu pierwszego zdania Artykułu 1 Protokołu nr 1 do Konwencji, który ma odpowiednio zastosowanie w niniejszej sprawie.

Trybunał powtarza, że rzeczywiste i skuteczne korzystanie z prawa chronionego Artykułem 1 Protokołu nr 1 do Konwencji, nie polega jedynie na obowiązku powstrzymania się przez państwo od ingerencji, ale także prowadzi do powstania obowiązku działań pozytywnych (*Broniowski przeciwko Polsce* [GC], nr. 31443/96, § 143).

Takie pozytywne działania polegają na wprowadzeniu środków koniecznych dla ochrony prawa własności, w szczególności tam, gdzie zachodzi bezpośredni związek pomiędzy środkami, których skarżący może słusznie oczekiwać ze strony władz, a skutecznym korzystaniem z mienia,. W szczególności oznacza to, że państwa zobowiązane są wprowadzić mechanizmy sądowe dla skutecznego rozstrzygania sporów o prawo własności oraz zapewnić zgodność tych mechanizmów z gwarancjami materialnymi i procesowymi zapisanymi w Konwencji.

Dla oceny czy zachowano wymogi Artykułu 1 Protokołu nr 1, Trybunał musiał dokonać całościowej oceny różnych wchodzących w grę interesów, biorąc pod uwagę, że Konwencja ma chronić prawa „rzeczywiste i skuteczne” oraz badać realia sytuacji będącej przedmiotem skargi

Trybunał stwierdził, że tam gdzie wchodzi w grę kwestia interesu ogólnego, władze publiczne obowiązane są do działania w stosownym czasie, w sposób właściwy oraz spójny.

Trybunał przypomniał, że Konwencja nie nakłada na państwa żadnego szczególnego obowiązku naprawienia szkody powstałej przed ratyfikowaniem Konwencji. Jednakże, skoro takie uregulowanie zostało przez państwo przyjęte, musi ono zostać wprowadzone w sposób jasny i spójny, tak aby uniknąć niepewności prawnej. W tym kontekście Trybunał uznał że niepewność prawa, administracji oraz praktyk stosowanych przez władze, stanowią okoliczności, które należy brać pod uwagę przy ocenie postępowania tego państwa.

Trybunał zauważył, że roszczenie skarżących zostało oddalone, gdyż w ocenie sądów krajowych, nieprawidłowo wskazali pozwanego. Skarżący wniesli powództwo w oparciu o istniejące wówczas orzecznictwo, które później, sądy uznały za nieaktualne.

Trybunał dalej zauważył, że do sądów krajowych wpłynęła znaczna liczba spraw sądowych, takich jak wniesiona przez skarżących. Z powodu częstych i poważnych reform administracyjnych przeprowadzonych w Polsce w ciągu ostatnich 50 lat, wymagano od sądów ustalenia właściwych władz, które przejęły kompetencje uprzednio istniejących organów. Wykładnia przepisów ustaw wprowadzających reformy administracyjne była często zmieniana, co doprowadziło do wydawania przez różne sądy krajowe odmiennych orzeczeń w sprawach zawierających podobne zagadnienia prawne. W rezultacie, orzecznictwo sądów krajowych, włączając w to orzeczenia i uchwały, były często ze sobą sprzeczne. Przykłady orzecznictwa powołanego przez Rząd, jak i przez skarżących, zdaniem Trybunału wykazały, że kwestie odpowiedzialności za szkody wyrządzone wadliwymi decyzjami administracyjnymi nie były jednoznacznie wyjaśnione w czasie, kiedy rozpoznawano powództwo skarżących, a odmienne orzeczenia sądów zapadały w dalszym ciągu.

Trybunał dostrzegł złożoność problemów przed którymi stanęły polskie sądy na skutek fundamentalnych zmian, jakie dokonały się w kompetencjach wielu różnych władz, zarówno na poziomie terytorialnym jak i państwowym. Niemniej jednak, Trybunał uznał, że przeniesienie na skarżących obowiązku ustalenia właściwego organu władzy w charakterze pozwanego i pozbawienie ich w ten sposób możliwości dochodzenia odszkodowania, było nieproporcjonalne.

Zdaniem Trybunału, jeśli organ państwowy ponosi odpowiedzialność za powstałą szkodę, to zidentyfikowanie właściwego pozwanego jest pozytywnym obowiązkiem państwa. Skarżący stali się ofiarami reform administracyjnych, niekonsekwencji orzecznictwa oraz braku pewności i spójności prawa w tym zakresie. Na skutek tego, skarżący nie byli w stanie uzyskać należnego odszkodowania za poniesioną szkodę

W świetle powyższych rozważań Trybunał uznał, że państwo nie wykonało obowiązku podjęcia pozytywnych działań, mających na celu zagwarantowanie prawa skarżących do skutecznego korzystania ze swojego mienia, chronionego Artykułem 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji.

Artykuły 6 i 13 Konwencji

Art. 6 § 1 stanowi :

„Każdy ma prawo do rzetelnego i publicznego rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym (...)”

Art. 13 stanowi:

”Każdy czyje prawa i wolności zawarte w niniejszej Konwencji zostały naruszone ma prawo do skutecznego środka odwoławczego do właściwego organu państwowego także wówczas gdy naruszenia dokonały osoby wykonujące swoje funkcje urzędowe”.

Mając na względzie okoliczności sprawy oraz przyczyny dla których Trybunał orzekł o naruszeniu Artykułu 1 Protokołu nr 1 do Konwencji, Trybunał uznał, że nie jest konieczne oddzielne rozpoznawanie Artykułów 6 i 13 Konwencji.

Zastosowanie Artykułu 41 Konwencji

Skarżący żądali przyznania im kwoty 1.025.970 zł z tytułu szkody majątkowej i niemajątkowej.

Zdaniem Rządu, skarżący nie wykazali związku przyczynowego między domniemaną szkodą majątkową, a naruszeniem Konwencji oraz nie udowodnili swojego roszczenia.

W tych okolicznościach sprawy oraz mając na uwadze obserwacje przedłożone przez strony, Trybunał uznał, że kwestia zastosowania Artykułu 41 Konwencji w odniesieniu do szkody majątkowej i niemajątkowej nie jest jeszcze gotowa do rozstrzygnięcia i dlatego Trybunał zastrzegł stanowisko w tej kwestii, zważywszy na możliwość zawarcia ugody między skarżącymi a Rządem.

Sentencja wyroku Trybunału

„Trybunał jednomyślnie stwierdza, iż nastąpiło naruszenie Artykułu 1 Protokołu 1 do Konwencji (...). Biorąc pod uwagę, iż kwestia szkody majątkowej i niemajątkowej nie jest jeszcze gotowa do rozstrzygnięcia, Trybunał zastrzega stanowisko w tej kwestii oraz zaprasza strony do przedłożenia, w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku, pisemnych obserwacji, a w szczególności informacji czy ugoda między stronami została zawarta ”.